

Familie De Wit uit Assendelft schakelt om naar biologische melkveehouderij

“Biologisch past ons goed”

Foto's Peter Bakker

Joop de Wit:
“Natuurbeheer past volgens ons ook goed bij een biologisch bedrijf.”

Jan de Wit:
“We hebben een multiculturele veestapel.”

Foto Dick Benschop

De vraag naar biologische melk stijgt weer. Zijn er ook nog omschakelaars? Jazeker, bij veehouder Joop de Wit uit Assendelft sluimerde de wens om om te schakelen naar biologische melkveehouderij al langer. Zoon Jan twijfelde nog. Maar nu is de knoop doorgehakt en treffen vader en zoon de nodige voorbereidingen voor omschakeling op de White Ranch. “We zijn er nu klaar voor. De Skal-controleur is al een eerste keer geweest.”

De familie de Wit ging bij de beslissing om om te schakelen niet over één nacht ijs. Vader Joop de Wit denkt al tien jaar aan omschakelen. Volgens moeder Tiny zit het ‘in zijn genen’: “Je hebt altijd al wat op gehad met de natuur.” Zoon Jan heeft lang getwijfeld, eerst over overname van de boerderij en vervolgens over het biologisch boeren. “Ik werkte lekker bij de bedrijfsverzorging, pakte van alles aan.” Op zijn 28ste besloot hij toch dat hij het bedrijf wilde overnemen, en ging hij eens wat verder kijken. Een gesprek met de veevoerleverancier en een excursie naar verschillende biologische melkveehouderijbedrijven deed de rest. “Dat was leuk om bij anderen te kijken. En het is voor ons nog maar een kleine stap. Ik ga ervan uit dat we met biologisch effe meer overhouden.” Bovendien is Jan de Wit ervan overtuigd dat de grenzen aan de bemesting in zicht komen. “De grens van 170 kg stikstof per hectare, die nu al geldt voor biologische boeren, gaat voor iedereen gelden die melkvee houdt. Let maar op. Ik ben dat graag vóór!”

De omschakeling is wel slim aangepakt. “We zijn in april in omschakeling gegaan. We verwachten niet dat we veel moeten aanpassen aan onze bedrijfsvoering,” denken Jan en Joop hardop. “We hebben genoeg land voor onze koeien, en ook de ligboxenstal is ruim opgezet. Eventueel moeten we de roostervloer in de stal aanpassen.”

Het realiseren van de voor biologische melkveehouderij maximaal toegestane 50% roostervloeroppervlakte in de bestaande ligboxenstal denkt de familie De Wit goed op te kunnen lossen met rubbermatten. “Dat was ook het advies van Kees Water.” De omschakelingsadviseur van Biologisch Ondernemen Noord-Holland rekende de omschakeling op het bedrijf door en zag goede mogelijkheden: “De familie De Wit hoeft niet veel te veranderen. Voorjaar 2012 kunnen ze biologische melk leveren,” stelt Kees Water vol vertrouwen. ▶

Bedrijfsgegevens

White Ranch, Assendelft

Joop & Tiny en Jan de Wit

Grondsoort : Klei op veen

Areaal : 27 hectare huiskavel met grasland plus 5 hectare pacht op afstand (Laurentiuskerk)

Veestapel: 40 melkkoeien plus 30 stuks jongvee, Holstein ingekruist met MRJ, Brown Swiss en Fleckvieh

Voor de zorgboerderij enkele schapen, bijzondere kippenrassen en konijnen.

Melkproductie : 7.500 liter met 4,34% vet en 3,45% eiwit

Quotum : 266.000 kg

Afzet : Friesland Campina

www.zorgboeren.nl

Kunstmeststrooier voor klaverzaad

Een bekend effect van omschakelen is een dalende melkproductie. Jan en Joop de Wit zijn niet echt bang voor een productietierugval. “We zijn erop voorbereid”. Joop bouwde het kunstmestgebruik rustig af en gebruikt de laatste vier jaar al helemaal geen kunstmest meer. En met zo’n 40 melkkoeien en circa 30 stuks jongvee op 32 hectare is de White Ranch behoorlijk extensief. “We melken nu zo’n 7500 liter per koe, met een gehalte van 4,34% vet en 3,45% eiwit. En we voeren ook rustig. Onze topkoeien, die zo’n 40 liter per dag geven, krijgen maximaal 8 tot 10 kilo brok aan krachtvoer. Al na 120 tot 150 dagen na afkalven bouwen we

de krachtvoergift af. Ook na de omschakeling blijven we dat doen, al voeren we dan biologische brok.”

De klei op veen-grond levert voldoende voer van goede kwaliteit om het quotum vol te melken. “Wij zitten in het overgangsgebied: bij Beverwijk is het klei, bij Assendelft is het veen; wij zitten ertussenin. Op onze grond oogsten we in goede kuilen wel 880 tot 900 VEM en hebben we soms ruwvoer over.” Experimenteren met klaver als stikstofbinder hebben vader en zoon al gedaan. Als voorbereiding op de omschakeling heeft Joop de Wit op circa 11 hectare al klaver doorgezaaid, waarbij de kunstmeststrooier toch nog handig bleek. “Na de eerste snede gras, als het land kaal

Jan en Joop de Wit:

“We zijn in april in omschakeling gegaan en we verwachten niet dat we veel moeten aanpassen aan onze bedrijfsvoering.”

is, maak ik drie werkgangen. Eerst met BG5-mix met klaverzaad in de kunstmeststrooier, dan met drijfmest en ten slotte met water. Klaver moet voldoende vocht hebben bij het ontkiemen. Dat ging heel goed; in augustus kon je de klaverplanten al in het gras zien staan. Nu, in het tweede jaar, verwacht ik nog een beter resultaat.” Joop kent nog een goede tip. “Klaverzaad is heel fijn. Wat zand bij het zaad in de strooier zorgt voor een betere verdeling. Dat deed mijn vader ook altijd als hij wortelen zaaide.”

Multiculti veestapel

In de afzet en inkoop hoeft ook niet veel te veranderen. De melk gaat naar Friesland Campina, en dat blijft zo. “Er is weer vraag naar biologische melk,” zegt Jan. “En biologisch veevoer kunnen we gewoon bij Agrifirm blijven inkopen. We hoeven onze vaste relaties niet te veranderen nu we omschakelen.”

Biologische koeien krijgen een soberder biologisch rantsoen met minder krachtvoer, en daar wil de familie De Wit de dieren op voorbereiden. Zoon Jan zoekt rustig naar ‘de juiste koe’ voor het bedrijf. “We hebben onze Holsteinkoeien ingekruist met MRIJ, met Brown Swiss en met Fleckvieh. Een drieweg-kruising met Brown Swiss en Fleckvieh blijven we doen.” Jan is onder de indruk van de Brown Swiss, die makkelijk afkalft. Vader Joop is ook tevreden. “We hebben lekker rustige dieren, die goed ruwvoer vreten en nog goed melk geven op een wat soberder rantsoen. Volgens mij is een krachtvoerkoe geen biologische koe.” Jan lacht: “We hebben een multiculturele veestapel. Deze zomer hebben we zo’n 15 tot 20 kalveren lopen die gedeeltelijk Brown Swiss bloed hebben.”

Een voortdurende selectie op celgetal geeft ook een veestapel met een relatief laag celgetal in de melk. En de familie De Wit zorgt al jaren voor een lage onkruiddruk in

het grasland. “Als Tiny de koeien gaat halen, neemt ze als wandelstok de stekelprikker mee,” vertelt Joop. “Zowel riderzuring als distels steekt ze onderweg uit en die gaan mee naar huis. We hebben dus weinig onkruiden.”

Trotse kippen

De omschakelingsperiode kan duur zijn, en omschakelingssubsidie kan dan uitkomst bieden. Als enige provincie verstrekt de provincie Noord-Holland omschakelingssubsidie, die de familie De Wit net heeft aangevraagd. “Dat is net een klein steuntje in de rug,” weet Jan. De biologische melkveehouderij past ook goed bij de zorgtak op de White Ranch, makkelijk geregeld via Landzijdje. Voor de cliënten houdt de familie De Wit nog enkele schapen, konijnen en kippen. “Met de konijnen en de kippen gaan we naar tentoonstellingen.” De bijzondere kippenrassen zijn de trots van de familie, zoals de Noord-Hollandse Blauwe kippen, de Australorp krielkipjes en de echte Assendelfters. “Het is ook leuker voor onze zorgvragers,” vertelt Tiny. “Anders ben je gauw uitgekeken, maar nu is er altijd wel wat te doen en te verzorgen. Op dinsdag en donderdag zijn er momenteel dementerende ouderen op het erf, en die bloeien helemaal op als ze alle beesten mogen verzorgen.” Ook de schoolkinderen die onder andere via het zuivelbureau komen kijken naar de melkveehouderij, zijn van harte welkom. “Zo laten we zien waar de melk vandaan komt.”

Natuurbeheer maakte altijd al deel uit van het bedrijf in Assendelft. Tiny: “Joop deed al aan weidevogelbeheer voordat ’t uitgevonden was.” De White Ranch doet al jaren mee met agrarisch natuurbeheer. “Nestbescherming, uitgestelde maaidata, gebruik van ruige mest: we letten er goed op. Onze afkalftal en de kalverstal is met ruim stro ingestrooid; daarvan krijgen we een gedeelte ruige mest,” vertelt Joop de Wit. “Natuurbeheer past volgens ons ook goed bij een biologisch bedrijf. Dat natuurlijke zit ook in biologisch. Je moet bij de biologische melkveehouderij toch anders omgaan met je grasland, met je fokkerij en met je productie. Je doet het niet alleen voor dat dubbeltje meer voor de melk. Eerst schakel je om in je hoofd, en dan overall op je bedrijf. Je moet er rijp voor wezen.” ■

Omschakelingssubsidie

Via Biologisch Ondernemen Noord-Holland kunnen boeren en tuinders begeleiding krijgen bij de omschakeling of omschakelingssubsidie aanvragen. Meer informatie op www.biologischondernemen.nl

Foto kip:
Dick Boschloo